

Pestprotocol 2020-2021

Trinitas Gymnasium

Inhoudsopgave

1. Over dit pestprotocol	pag. 3	
Wat is een pestprotocol?	pag. 3	
Achtergrond en doelstelling	pag. 3	
2. Pesten	pag. 4	
Wat is pesten?	pag. 4	
Hoe wordt er gepest?	pag. 5	
De gepeste leerling	pag. 5	
De pester	pag. 5	
De meelopers en de andere leerlingen	pag. 6	
3. Het pestprotocol	pag. 6	
Randvoorwaarden	pag. 6	
De Vijfsporenaanpak	pag. 6	
Preventieve maatregelen	pag. 8	
4. Het stappenplan na een melding van pesten	pag. 9	
Het 5 stappenprotocol	pag. 9	
Beschrijving van de professionele rollen	pag. 10	
Mentor	pag. 10	
Teamleider	pag. 10	
Anti-pestcoördinator	pag. 11	
Contactpersoon ongewenste omgangsvormen	pag. 11	
Conrector/ rector	pag. 11	
Vakdocent	pag. 12	
Counselor	pag. 12	
5. Cyberpesten	pag. 13	
Wat is cyberpesten?	pag. 13	
Hoe wordt er gepest ?	pag. 14	
Voor leerlingen. Cyberpesten voorkomen: dit kun je doen (of laten)	pag. 14	
Voor ouders. Cyberpesten aanpakken: dit kunt u doen of (laten)	pag. 15	
Voor school. Het stappenplan na melding van cyberpesten	Pag. 15	
6. Bijlagen	pag. 17	
Bijlage I	Leidraad voor een gesprek met de gepeste leerling	pag. 17
Bijlage II	Leidraad voor een gesprek met een leerling die pest	pag. 18
Bijlage III	Tips voor leerlingen om veilig te internetten	pag. 19
Bijlage IV	Tips voor ouders	pag. 20
Bijlage V	Links voor bruikbare adressen bij cyberpesten	pag. 22
Bijlage VI	Modelprotocol Sociale Media	pag. 23

1. Over dit pestprotocol

Pesten is een vorm van geweld en daarmee grensoverschrijdend en zeer bedreigend. Voor een leerling die gepest wordt, kan dit desastreuze gevolgen hebben.

Dit pestprotocol bevat alle afspraken die de school maakt met leerlingen, hun ouders en met het personeel van de school om pesten te voorkomen. Ook wordt hierin beschreven welke maatregelen Trinitas Gymnasium neemt om pestgedrag te signaleren en aan te pakken.

De leef- en leeromgeving van een school is uniek. Het is daarom verstandig dat iedere school een eigen pestprotocol maakt. Dit protocol hoort niet op een plank thuis, het is een werkdocument. Het moet en zal regelmatig worden aangepast aan de voortdurend veranderende actuele situatie. Steeds opnieuw zullen we ons moeten afvragen of het pestprotocol voldoende houvast biedt bij het tegengaan van pestgedrag. De gemeenschappelijke inbreng van alle betrokkenen is hierbij onontbeerlijk.

Over de noodzaak om tot een integrale aanpak van het pesten te komen is de wet en regelgeving duidelijk. Nadat de Tweede Kamer eerder akkoord is gegaan, heeft ook de Eerste Kamer op 26 mei 2015 de wet sociale veiligheid op scholen aangenomen. Dit betekent dat de wet in augustus 2015 in werking is getreden. Deze wet verplicht schoolbesturen om zorg te dragen voor de sociale veiligheid op hun scholen. Zij mogen zelf bepalen hoe zij dit doen. Inmiddels is duidelijk geworden dat een goed functionerend pestprotocol voor scholen één van de belangrijkste instrumenten is bij het behalen van deze doelstelling.

Dit pestprotocol geeft Trinitas Gymnasium de mogelijkheid om samenhang te brengen in de verschillende acties die al tegen pesten werden ondernomen. De (nieuwe) rol van de anti-pestcoördinator wordt gespecificeerd. De verplichte incidentenregistratie van pestgedrag en de vijfsporenaanpak krijgen vorm. De gefaseerde aanpak van actuele pestgevallen (het 5 stappenplan) is een soort 'handleiding' bij het stoppen van pestgedrag en nieuwe initiatieven op het gebied van preventie komen in dit protocol ter sprake.

Naast alle mogelijkheden die de sociale media ons bieden, betekenen internet en de sociale media voor pestgedrag een totaal nieuwe dimensie. De school zal in de komende jaren nog meer aandacht besteden aan (het lesgeven in) de omgang met sociale media en mediawijsheid. Ten behoeve van iedereen die iets met Trinitas Gymnasium te maken heeft, medewerkers, leerlingen en ouders, is vanaf seizoen 2016-2017 het protocol sociale media ingevoerd.

Margriet van Staveren, Michel van West en Pim Groot
Anti-pestcoördinatoren Trinitas Gymnasium

'Trinitas Gymnasium is een school zijn waar je gezien wordt en waar je jezelf mag zijn'

2. Pesten

Wat is pesten?

Pesten (op school) is een systematische, psychologische, fysieke of seksuele handeling van geweld verricht door een leerling of een groep leerlingen ten opzichte van één of meer medeleerlingen. Het maken van onderscheid tussen pesten en plagen is belangrijk. Het is plagen als leerlingen aan elkaar gewaagd zijn: de ene keer doet de een iets onaardigs, een volgende keer is het de ander. Het is een spelletje, niet altijd leuk, maar nooit echt bedreigend. Plagen is incidenteel. Pesten gebeurt vaak langdurig. Sommige leerlingen worden soms jaren achtereen gepest. Plagen is onschuldig. Bij pesten wordt een slachtoffer uitgezocht om de baas over te spelen. Dit gebeurt op een bedreigende manier. De pestkop misbruikt zijn macht: het slachtoffer wordt geslagen, uitgescholden, vernederd, gekleineerd of afgeperst. Het slachtoffer is machteloos.

Naast deze openlijke vormen van pesten komt ook 'indirect' pesten heel vaak voor. Deze manier van pesten is veel subtieler en vindt bijvoorbeeld plaats als een leerling altijd wordt buitengesloten en nooit ergens aan mee mag doen.

Pesten is een vorm van geweld, daarmee grensoverschrijdend en zeer bedreigend. In een klas waar gepest wordt, kunnen alle leerlingen slachtoffers worden. Pestgedrag moet dan ook door iedereen serieus worden genomen. Het lastige is dat veel pestgedrag zich in het verborgene afspeelt, zodat het moeilijk is om er greep op te krijgen. En zelfs als het pestgedrag wordt opgemerkt, weten leerkrachten en anderen niet altijd hoe ze ermee om kunnen gaan. Leerlingen moeten weten dat ze hulp kunnen krijgen van de volwassenen in hun school en dat ze hierom mogen vragen. Volwassenen dienen oog te hebben voor de signalen van leerlingen. Ze tonen interesse en luisteren naar wat de leerlingen te vertellen hebben. Voor mentoren betekent het dat ze groepsgesprekken houden, aandacht hebben voor de groepssfeer en het functioneren van individuele leerlingen in de groep. Ze maken afspraken met de klas en zorgen ervoor dat deze afspraken worden nagekomen.

Als een kind een ander kind aanspreekt op zijn of haar afkomst en/of geaardheid kan dit met de bedoeling zijn om de ander te plagen, maar vaak wordt dit door de aangesprokene als discriminerend ervaren. Wat is discrimineren en hoe doe je dat? Op onze school willen we, juist in een tijd waarin tegenstellingen op de spits worden gedreven, aandacht besteden aan deze ernstige vorm van pesten.

Discriminatie is het ongelijk behandelen, achterstellen of uitsluiten van mensen op basis van (persoonlijke) kenmerken. Er kan bijvoorbeeld onderscheid worden gemaakt op afkomst, sekse, huidskleur, seksuele voorkeur, leeftijd, religie, handicap of chronische ziekte. Een voorbeeld van discriminatie is: iemand niet laten meedoen aan een groepsopdracht vanwege één van deze kenmerken.

Op Trinitas Gymnasium zijn alle leerlingen gelijkwaardig. Deze school zet zich in om een veilige leefomgeving te scheppen voor alle leerlingen ongeacht afkomst, sekse, huidskleur, seksuele voorkeur, leeftijd, religie, handicap of chronische ziekte.

Hoe wordt er gepest?

Met woorden:	vernederen, belachelijk maken, schelden, dreigen, met bijnamen aanspreken, gemene briefjes/mailtjes/sms-jes/app-jes schrijven.
Met beelden:	zonder toestemming verspreiden van foto's met tekst en rare filmpjes via sociale media
Lichamelijk:	trekken aan kleding, duwen en sjoeren, schoppen en slaan, krabben, aan haren trekken, wapens gebruiken.
Achtervolgen:	opjagen en achternalopen, in de val laten lopen, klem zetten of rijden, opsluiten.
Uitsluiten:	doodzwijgen en negeren, uitsluiten bij groepsopdrachten.
Stelen en vernielen:	afpakken van kledingstukken, schooltas, schoolspullen, kliederen op boeken, fietsband lek prikken, fiets beschadigen
Uitlokken:	iemand bewust van onjuiste informatie voorzien
Afpersing:	dwingen om geld of spullen af te geven, het afdwingen om iets voor de pestende leerling te doen

De gepeste leerling

Sommige leerlingen lopen meer kans gepest te worden dan andere. Dat kan met hun uiterlijk, gedrag en/of gevoelens te maken hebben. Leerlingen die gepest worden doen de dingen vaak net even iets anders of hebben iets dat anders is dan de meeste van hun leeftijdgenoten: ze bespelen een ander instrument, doen een andere sport, zijn heel goed in bepaalde vakken of juist niet. Veel leerlingen die gepest worden, hebben een beperkte weerbaarheid of zijn in hun eentje niet opgewassen tegen de pester(s). Ze zijn niet in staat actie te ondernemen tegen het pesten en stralen dat ook uit. Vaak zijn ze angstig of onzeker in een groep en durven ze weinig of niets te zeggen, omdat ze bang zijn om afgewezen te worden. Deze angst en onzekerheid worden verder versterkt door het ondervonden pestgedrag. Hierdoor komt de gepeste leerling in een vicieuze cirkel waar hij zonder hulp niet uitkomt. Een leerling die wordt gepest, zal dit thuis niet altijd vertellen thuis.

Redenen hiervoor kunnen zijn:

- dat de leerling zich schaamt
- dat de leerling bang is dat zijn/haar ouders met de school of met de pester gaan praten en dat het pesten dan erger wordt
- dat de gepeste leerling denkt dat het probleem onoplosbaar is
- dat de gepeste leerling denkt dat hij/zij niet mag klikken

De pester

Pesters zijn vaak de sterkeren in hun groep. Zij zijn of lijken populair maar zijn dat uiteindelijk niet. Ze dwingen hun populariteit af door stoer en onkwetsbaar gedrag. Van binnen zijn ze vaak onzeker en ze proberen zichzelf groter te maken door een ander kleiner te maken. Pesters krijgen vaak andere kinderen mee, want wie meedoet, loopt de minste kans om zelf slachtoffer te worden. Doorgaans voelen pesters zich niet schuldig want het slachtoffer

vraagt er immers om gepest te worden. Pestgedrag kan een aantal dieper liggende oorzaken hebben.

Redenen hiervoor kunnen zijn:

- de pester heeft een problematische thuissituatie
- de pester voelt zich anoniem (ik besta niet)
- als een pester zich verloren voelt binnen een grote groep, kan hij zich belangrijker maken door een ander omlaag te drukken
- de pester voelt zich gedwongen om een niet-passende rol te spelen
- er is sprake van een voortdurende strijd om de macht in de klas
- er is sprake van een niet-democratisch leefmilieu binnen de school
- een docent is autoritair en laat op een onprettige wijze blijken dat hij de baas is. Dergelijke spanningen kunnen op een zondebok worden afgereageerd
- de pester heeft een gevoel van incompetentie op school (slechte cijfers of een laag niveau)
- de pester heeft een zwak gevoel van autonomie (te weinig zelfstandigheid en verantwoordelijkheid)

De meelopers en andere leerlingen

Meelopers zijn leerlingen die incidenteel meedoen met het pesten. Dit gebeurt meestal uit angst om zelf in de slachtofferrol terecht te komen, maar het kan ook zo zijn dat meelopers stoer gedrag wel interessant vinden en dat ze denken in populariteit mee te kunnen liften met de pester. Verder kunnen leerlingen meelopen uit angst vrienden of vriendinnen te verliezen. De meeste leerlingen houden zich afzijdig als er wordt gepest. Ze voelen zich wel vaak schuldig over het feit dat ze niet in de bres springen voor het slachtoffer of hulp inschakelen.

3. Het pestprotocol

Randvoorwaarden

Een pestprotocol kan alleen functioneren als aan bepaalde voorwaarden is voldaan:

1. Pesten moet als een probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen; docenten, onderwijsondersteunend personeel, ouders en leerlingen.
2. De school is actief in het scheppen van een veilig leer- en leefklimaat waarbinnen pesten als onacceptabel gedrag wordt ervaren.
3. Docenten en onderwijsondersteunend personeel moeten pesten kunnen signaleren en vervolgens duidelijk stelling nemen tegen het pesten.
4. De school dient te beschikken over een directe aanpak wanneer het pesten de kop opsteekt (het pestprotocol).
5. De school ontplooit preventieve (les)activiteiten.

Vijfsporenaanpak

Trinitas Gymnasium streeft naar een integrale en systematische aanpak van het pesten. Dit streven komt het beste tot uitdrukking in de algemeen erkende Vijfsporenaanpak. De Vijfsporenaanpak is een benadering van pesten die gericht is op het hele 'pestsysteem' en daarmee op alle partijen die in dit systeem een rol spelen: de gepeste leerling, de pester, de ouders, de klasgenoten en (het personeel van) de school. Er is gebleken dat de gelijktijdige ondersteuning van alle betrokkenen zeer effectief is. Hieronder wordt beschreven op welke manieren Trinitas Gymnasium de vijf verschillende partijen zal ondersteunen als het gaat om het beëindigen van pestgedrag.

De algemene verantwoordelijkheid van de school

- De school werkt aan een goed beleid rond pesten, zodat de veiligheid van leerlingen binnen de school zo optimaal mogelijk is.
- De school zorgt ervoor dat de schoolleiding, de mentoren en de docenten voldoende informatie hebben over pesten in het algemeen en het aanpakken van pesten in de eigen groep en de eigen school.
- De school neemt stelling tegen het pesten.
- De school brengt de huidige situatie rond het pestbeleid ieder jaar in kaart.
- De school zorgt ervoor dat de hele school bij betrokken is bij haar beleid rond pesten en veiligheid van leerlingen.

Het bieden van steun aan de leerling die gepest wordt

- Het probleem wordt serieus genomen.
- Er wordt uitgezocht wat er precies is gebeurd
- Er wordt met de leerling gesproken over mogelijke oplossingen
- Er wordt hulp van de counselor aangeboden.

Het bieden van steun aan de pester

- Het confronteren van de jongere met zijn gedrag en de gevolgen hiervan voor de pester
- De achterliggende oorzaken boven tafel proberen te krijgen
- Wijzen op gebrek aan empathisch vermogen dat zichtbaar wordt in het gedrag
- Het aanbieden van hulp door de counselor.
- Bespreken wat pesten voor een ander betekent.
- Helpen om op een positieve manier relaties te onderhouden met andere leerlingen.
- Helpen om zich aan regels en afspraken te houden.
- Laat de leerling zich veilig voelen. Leg uit wat u als leerkracht gaat doen om het pesten te stoppen.
- Stel grenzen en verbind daar consequenties aan
- Zorgen voor vervolgesprekken.

Het betrekken van de middengroep bij het probleem

- De mentor bespreekt met de klas het pesten en benoemt de rol van alle leerlingen hierin.
- Er wordt gesproken over mogelijke oplossingen en wat de klas kan bijdragen aan een verbetering van de situatie

- De mentor komt hier later op terug
- Praat met leerlingen over pesten en hun eigen rol daarbij
- Overleg met de leerlingen over mogelijke oplossingen en over wat ze zelf kunnen bijdragen aan die oplossingen
- Werk samen met de leerlingen aan oplossingen, waarbij zij zelf een actieve rol spelen.

Het bieden van steun aan de ouders

- Ouders die zich zorgen maken over pesten worden serieus genomen
- De school werkt samen met de ouders om het pesten aan te pakken. Zowel op school als vanuit de thuissituatie
- De school geeft adviezen aan de ouders in het omgaan met hun gepeste of pestende kind
- De school verwijst de ouders zo nodig naar deskundige hulpverleners*
- Ouders worden op de hoogte gehouden van peestsituaties en de aanpak daarvan
- Informatie en advies geven over pesten en de manieren waarop pesten kan worden aangepakt

*De ouders van leerlingen die gepest worden, hebben er soms moeite mee, dat hun kind aan zichzelf zou moeten werken. Hun kind wordt gepest en dat moet gewoon stoppen. Echter, een gepest kind wil zich niet alleen veilig voelen op school; het wil ook geaccepteerd worden. De leerling verlangt ernaar om zich prettig en meer zelfverzekerd te voelen. Daar kan begeleiding of een training aan bijdragen.

Preventieve maatregelen

- ✓ Elke mentor bespreekt aan het begin van de schooljaar de algemene afspraken en regels in de klas. Het onderling plagen en pesten wordt hierbij genoemd en onderscheiden. Tevens bespreekt de mentor in zijn klas het pestprotocol. Ook wordt duidelijk gesteld dat pesten altijd gemeld moet worden en niet als klikken, maar als hulp bieden of vragen wordt beschouwd.
- ✓ In de leerjaren 1 t/m 3 wordt, in één of meerdere mentorlessen, aandacht besteed aan pesten. De leerlingen ondertekenen aan het eind van deze les(sen) een aantal samen gemaakte afspraken (het pestcontract).
- ✓ In de mentorlessen, de lessen levensbeschouwing, maar ook in andere lessen, als dit van toepassing is, komen de gelijkwaardigheid van alle leerlingen en wederkerige sociale acceptatie expliciet aan de orde. De achtergronden van discriminatie zullen worden belicht.
- ✓ In het begin van leerjaar 1 introduceren de anti-pestcoördinatoren zichzelf. In deze les zal nader worden ingegaan op het pestprotocol.
- ✓ Indien een mentor of docent daartoe aanleiding ziet, besteedt hij in een groepsgesprek expliciet aandacht aan pestgedrag. Hierbij worden alle rollen benoemd; die van de pester, het slachtoffer en de rollen van de meelopers.
- ✓ Van de gesprekken over pesten worden aantekeningen gemaakt, die door de mentor worden bewaard in het leerlingvolgsysteem van zowel de pester als het slachtoffer. Als het pestgedrag niet stopt zullen deze verslagen onderdeel worden van de registratie van de anti-pestcoördinator en uiteindelijk van het dossier dat rond een peestsituatie wordt gevormd.
- ✓ In leerjaar 1 is de methode Breingeheimen opgenomen in het curriculum. De methode bevat verschillende lessen in sociale vaardigheden die ten doel hebben om in een klas een

positieve groepsbeleving tot stand te brengen. Ook zijn er lessen op het gebied van de sociale media.

- ✓ Het protocol sociale media wordt in de onderbouw van de school geïntroduceerd.
- ✓ Een keer per jaar organiseren we een zogenaamde veiligheidsscan. Hierbij worden leerlingen en ouders uitgenodigd om samen met (enkele) onderwijsgeevenden, personeelsleden en een lid van de schoolleiding in beeld te brengen, wat de trends zijn, waar eventuele problemen zijn en welke consequenties we daaraan moeten verbinden. Het gaat dan in feite om een evaluatie van de naleving van het pestprotocol. Dit zal eventueel worden bijgesteld.

Ik vind dat iedereen zich veilig moet voelen in school
Daarom houd ik mij aan de volgende afspraken:

- Ik accepteer de ander zoals hij is en ik discrimineer niet
- Ik scheld niet en doe niet mee aan uitlachen en roddelen
- Ik blijf van de spullen van een ander af
- Als er ruzie is speel ik niet voor eigen rechter
- Ik bedreig niemand, ook niet met woorden
- Ik gebruik geen geweld
- Als iemand mij hindert vraag ik hem of haar duidelijk daarmee te stoppen
- Als dat niet helpt, vraag ik een docent om hulp

“veilig in school” voorbeeld van een pestcontract.

Het stappenplan na een melding van pesten

Het 5 stappenprotocol

Deze gefaseerde aanpak stelt de school in staat om progressief en doelmatig te handelen als pestgedrag niet stopt

- ✓ Als een leerling wordt gepest gaat de mentor in gesprek met de pester en het slachtoffer. Het gesprek met de pester is onder meer bedoeld als waarschuwing.
  - ✓ Er worden afspraken gemaakt over de gewenste gedragsverbetering en de termijn waarbinnen die gedragsverbetering merkbaar moet zijn.
  - ✓ De afspraken worden, in de vorm van een probleemoplossend plan, vastgelegd in het leerlingvolgsysteem.
  - ✓ De ouders van beide partijen worden geïnformeerd. Van deze gesprekken maakt de mentor eveneens een verslag.
  - ✓ De docenten van de leerlingen, het onderwijsondersteunend personeel van de school en de teamleider worden bij de aanpak van het ongewenste gedrag betrokken.
  - ✓ De klas wordt geïnformeerd en eventueel betrokken bij de aanpak.
  - ✓ De teamleider kan ervoor kiezen om de anti-pestcoördinator van de school in te schakelen.
-
- ✓ Tijdens de afgesproken termijn wordt de naleving van de gemaakte afspraken gecontroleerd en bijgehouden door de mentor.
  - ✓ Alle nieuwe pestincidenten worden vastgelegd in het leerlingvolgsysteem en kunnen aanleiding zijn voor de volgende stap in de antipest aanpak.

<ul style="list-style-type: none"> ✓ Als het pestgedrag niet stopt, volgt een tweede gesprek tussen de mentor, de teamleider en de pester en de ouders van deze leerling. ✓ Er wordt een strafmaatregel opgelegd. ✓ Er wordt een nieuwe controletermijn afgesproken waarbinnen geen sprake meer mag zijn van enig pestgedrag. ✓ De teamleider schakelt de anti-pestcoördinator in. ✓ Om tot een gedragsverandering te komen kan de teamleider extra begeleiding inzetten voor zowel de pester als degene die gepest wordt. Je kunt hierbij bijvoorbeeld denken aan counseling. ✓ Alle verslagen van pestincidenten komen in het leerling-dossier van de pester en in de centrale registratie van de anti-pestcoördinator. ✓ Er wordt aangifte gedaan als er sprake is van een strafbaar feit.
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Als het pestgedrag hierna opnieuw wordt hervat, krijgt de pester een tijdelijke schorsing opgelegd. ✓ De Contactpersoon Ongewenste Omgangsvormen kan het slachtoffer helpen bij het in het inwerking stellen van een formele klachtenprocedure. ✓ Hulpverlening (bijvoorbeeld het ZAT team) kan worden ingeschakeld om tot gedragsverandering te komen. ✓ Alle verslagen van pestincidenten komen in het leerling-dossier van de pester en in de centrale registratie van de anti-pestcoördinator. ✓ Er wordt aangifte gedaan als er sprake is van een strafbaar feit.
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Indien het pestgedrag na alle bovenstaande stappen aanhoudt, kan de schoolleiding overgaan tot een definitieve verwijdering van de pester. ✓ Alle beslissingen worden in het leerling-dossier van de pester aangetekend. ✓ Er wordt aangifte gedaan als er sprake is van een strafbaar feit.

Beschrijving van de professionele rollen

Mentor

- De mentor is voor leerlingen, ouders en personeel van Trinitas het eerste aanspreekpunt als het gaat om pesterijen in de klas.
- Wanneer het pesten plaatsvindt in klassenverband, praat de mentor eerst met de gepeste en later met de pester apart. Een leidraad voor deze gesprekken is te vinden in bijlage I en II. Vervolgens organiseert de mentor een gesprek tussen beide leerlingen en probeert tot goede afspraken te komen.
- De mentor bespreekt direct het vervolgtraject indien het pesten zich herhaalt.
- De mentor praat met de klas. Dit is belangrijk in verband met de het herstellen van de groeps sfeer en om te benadrukken welke verantwoordelijkheid iedere leerling heeft.
- Indien het probleem zich heeft herhaald, meldt de mentor het gedrag aan de teamleider van de leerling(en). Hij overhandigt de teamleider het dossier met daarin de gebeurtenissen en de afspraken die zijn gemaakt.

- Ter preventie van pestproblematiek brengt de mentor de onderwerpen groepsvorming en goede sociale omgangsvormen expliciet aan de orde in de mentorlessen.
- De mentor kan te allen tijde te rade gaan bij de anti-pestcoördinator.

Teamleider

- De teamleider neemt de rol van de mentor over, bij herhaling van het pestgedrag en wanneer het pesten het klassenverband overstijgt.
- De teamleider kan de anti-pestcoördinator inzetten om hem en een mentor te ondersteunen bij de aanpak van pestgedrag in een bepaalde klas.
- De teamleider heeft zo nodig een gesprek met de gepeste en de pester apart of organiseert direct een gesprek tussen beiden.
- In het contact met de pester is het doel driedig, namelijk:
  - confronteren
  - mogelijke achterliggende problematiek op tafel krijgen
  - helderheid geven over het vervolgtraject bij herhaling van pesten
- In het contact met de gepeste wordt gekeken of hij sociaal gedrag vertoont, waardoor hij een gemakkelijk doelwit vormt voor pesters.
- De teamleider adviseert zo nodig, zowel aan de pester als de gepeste, hulp op vrijwillige basis door de counselor.
- De teamleider stelt alle betrokken ouders op de hoogte wanneer er sprake is van recidief gedrag, verzoekt hen om met hun kind te praten en stelt hen op de hoogte van het vervolgtraject.
- De teamleider bespreekt de mogelijkheden tot ondersteuning met de ouders.
- De teamleider koppelt alle informatie weer terug naar de mentor.
- De teamleider informeert de conrector inzake het pestgedrag van leerlingen en overlegt met hem welke sancties noodzakelijk zijn.

Anti-pestcoördinator

- De anti-pestcoördinator is voor leerlingen, ouders en onderwijspersoneel herkenbaar als centraal meldpunt voor pesterijen in de schoolsituatie. Om deze zichtbaarheid te bereiken geeft de anti-pestcoördinator voorlichting in de 1^e klassen.
- De anti-pestcoördinator wordt aangestuurd door de teamleider. Hij kan worden ingezet om een mentor te ondersteunen bij de aanpak van pestgedrag in een bepaalde klas.
- Hij analyseert de situatie en ontwerpt een aanpak om pesten op korte en lange termijn te stoppen. Dit gebeurt in samenwerking met de mentor.
- De anti-pestcoördinator kent de verschillende informele mogelijkheden en formele procedures om een einde te maken aan (cyber)pestgedrag in de onderwijssituatie.

- De anti-pestcoördinator registreert de pestsituaties die binnenkomen op datum. Hierbij wordt na verloop van tijd vermeld welke acties zijn ondernomen en wat daarvan het resultaat is.
- De anti-pestcoördinator beheert en bewaakt een registratiesysteem van binnengekomen pestsituaties met vermelding van acties en resultaten.
- De anti-pestcoördinator stelt op basis van de eigen registratie en geanonimiseerd totaal, de trends en knelpunten vast en doet voorstellen voor nieuw c.q. aan te passen beleid, procedures en richtlijnen inzake het voorkomen en bestrijden van pesterijen onder leerlingen.
- De anti-pestcoördinator organiseert nazorg voor de betrokkenen.

Contactpersoon Ongewenste Omgangsvormen

- Bij klachten over ongewenst gedrag, dat kan pestgedrag zijn, maar ook seksuele intimidatie, discriminatie, racisme of agressie, kan er ook een beroep gedaan worden op ondersteuning door de contactpersoon Ongewenste Omgangsvormen.
- Dit kan ertoe leiden dat een onafhankelijke vertrouwenspersoon wordt benaderd om een slachtoffer van pestgedrag te begeleiden bij de interne- en/of externe klachtenprocedure.

Conrector/rector

- De conrector legt strafmaatregel op aan de pestende leerling. Wanneer het pestgedrag wordt voortgezet, volgt een schorsing van een dag.
- Wanneer de leerling ondanks alle inspanningen van de betrokken partijen koppig blijft volharden in het ongewenste pestgedrag, liggen er geen perspectieven meer tot verandering. De school kan en wil geen verantwoordelijkheid meer nemen voor de veiligheid van de overige leerlingen. Er rest de schoolleiding niets dat de pestende leerling te verwijderen van school.

Vakdocent

- De vakdocenten hebben vooral een signalerende rol. Wanneer zij in en buiten de les pesten waarnemen of redenen hebben om pesten te vermoeden, wordt er van hen verwacht dat zij hierop adequaat reageren en een melding doen om hulp en overleg in gang te zetten.

Counselor

- De counselor ondersteunt waar nodig mentoren en teamleiders tijdens de verschillende fasen in het proces.
- De counselor biedt op vrijwillige basis individuele begeleiding aan de pester en de gepeste. Zij kan waar nodig een inbreng hebben tijdens de mentorlessen.

5. Cyberpesten

Bijna acht procent van de jongeren tussen de 15 en 25 jaar wordt weleens gepest via internet. Daarbij komt pesten bij de jongste groep het vaakst voor; van jongeren van 15 tot 18 jaar heeft elf procent ermee te maken, blijkt uit cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek. Het CBS houdt sinds drie jaar cijfers bij over cyberpesten en in die tijd is het aantal meldingen stabiel gebleven. "Jongeren hebben bijna allemaal een smartphone en zijn veel online. Ze gebruiken veel sociale media en worden daarmee ook af en toe het slachtoffer van online pesten", zegt Maarten Bloem van het CBS. Volgens hem krijgen de slachtoffers vooral te maken met laster, zoals kwetsende teksten en foto's op sociale media. Ook bedreiging en stalken komen voor, maar wat minder vaak. In de meeste gevallen kennen dader en slachtoffer elkaar. "Zeker onder jongeren kent twee derde de dader. Dat is dan een bekende of misschien een klasgenoot", aldus Bloem.

Cyberpesten (of digitaal pesten) is het pesten of misbruiken via het internet en via mobiele telefoon. Cyberpesten kan nog veel harder zijn dan pesten in het gewone, dagelijkse leven. Dit komt doordat de daders gemakkelijk anoniem kunnen blijven en de reikwijdte van het internet veel groter is. Tegelijkertijd komen kinderen er op steeds jongere leeftijd mee in aanraking.

Omdat kinderen via internet en Whatsapp vrijwel voortdurend met elkaar in contact staan, kan een kind ook buiten de gewone contactmomenten (schooltijd) worden lastig gevallen. Het is om deze reden dat we hier aan cyberpesten apart aandacht geven. In 2016-2017 zal voor alle betrokkenen *het protocol sociale media* van kracht worden (zie ook de bijlage VI). Hieraan zal schoolbreed aandacht worden geschonken.

Cyberpesten is een vorm van pesten waarbij pesters herhaaldelijk gebruik maken van elektronische media zoals internet of mobiele telefonie om iemand kwetsend materiaal toe te zenden of door kwetsende dingen over iemand te verspreiden met de bedoeling op die manier macht over de persoon uit te oefenen. Cyberpesten vindt plaats wanneer een kind of jongere een ander kind of jongere kwelt, bedreigt, lastig valt, vernedert of in verlegenheid brengt door gebruik te maken van digitale technieken. Men spreekt over cyberpesten wanneer er aan beide kanten sprake is van jongeren. Zo gauw als er volwassenen betrokken worden, spreekt men eerder over stalken of lastig vallen.

In principe geldt voor cyberpesten hetzelfde protocol als bij 'gewoon' pesten.

De verwevenheid van cyberpesten en klassiek pesten

Auteur(s): Denis Wegge - MIOS - Universiteit Antwerpen

Cyberpesten onderscheidt zich van klassiek pesten omdat de kwetsende acties worden uitgevoerd via allerlei elektronische toepassingen. Het gebruik van technologie leidt er toe dat jongeren zich minder geremd voelen om te gaan pesten. Ondanks dit verschil, blijkt uit onderzoek dat er toch een opmerkelijke overlapping bestaat tussen klassiek pesten en digitaal pesten. Deze overlapping komt grotendeels voort uit de sterke verwevenheid tussen daderschaps- en slachtoffersrollen bij beide vormen van pesten. Personen die betrokken zijn bij klassiek pesten zijn namelijk vaker ook slachtoffer of dader van cyberpesten.

Offline en online: de rollen worden verdergezet

Als we nagaan wie de slachtoffers en daders van cyberpesten zijn, dan blijkt betrokkenheid bij klassiek pesten een belangrijke rol te spelen. Een aanzienlijk deel van de jongeren die worden gecyberpest, is ook in de offline context het doelwit van pesten. Uit Amerikaans onderzoek kan worden afgeleid dat zes op tien slachtoffers van cyberpesten ook klassiek worden gepest. Deze overlapping vinden we ook terug bij Vlaamse adolescenten, net als bij jongeren uit meerdere andere landen. Voor daderschap zijn de bevindingen gelijklopend. Onder daders van cyberpesten, vinden we relatief veel daders van klassiek pesten. In voorgaand Amerikaans onderzoek is meer dan drie op vier daders van cyberpesten ook dader van klassiek pesten.

De verwevenheid tussen de daderschap- en slachtofferschaprollen bij cyberpesten en klassiek pesten hoeft niet te verbazen. Het overgrote deel van de adolescenten zet hun dagelijks offline sociale leven immers naadloos verder via het internet en de gsm (bv. na schooltijd). Pesterijen op school kunnen dus ook na schooltijd doorgaan door middel van elektronische communicatie. Een grootschalige studie in Finland bevestigde de samenhang tussen klassiek pesten en cyberpesten doorheen de tijd. Er werd aangetoond dat slachtoffers vaak eerst in het offline leven gepest werden en dat ze daarna ook betrokken raakten bij allerlei andere vormen, waaronder ook cyberpesten. Onderzoek wijst uit dat in veel gevallen inderdaad de dader van cyberpesten een bekende blijkt te zijn, afkomstig uit de directe omgeving van het slachtoffer. Meestal gaat het om schoolgenoten, zoals aangetoond werd in onderzoek uit de V.S.

Hoe wordt er gepest?

- Pestmail (schelden, beschuldigen, roddelen, beledigen)
- Talking: het stelselmatig lastig vallen van iemand door het blijven sturen van hatemail of het dreigen met geweld in chatrooms;
- Het tegenkomen van ongewenst materiaal: porno, kinderporno en/of gewelddadig materiaal
- Ongewenst contact met vreemden
- Webcam-seks: beelden die ontvangen worden kunnen opgeslagen worden en te zijner tijd misbruikt worden;
- Hacken: gegevens stelen of instellingen aanpassen.
- Ook het uit naam van een ander versturen van pest-mail.
- Misbruik van privégegevens (het stelen van wachtwoorden, het aanmaken van nep-accounts)
- Uitsluiting in whatsapp-groepen
- Het verspreiden van beeldmateriaal (zoals intieme foto's of filmpjes van mishandeling)
- Dreigtweets en haatposts

Voor leerlingen/kinderen. Cyberpesten voorkomen: dit kun je doen (of laten)

- Deel nooit privégegevens, zoals naam, adres, telefoonnummer of de naam van je school. Verzin (samen) een goede nickname
- Scherm je profiel zoveel mogelijk af; 'alleen voor vrienden' is de beste optie
- Plaats alleen neutrale foto's (geen sexy foto's) of beter nog; helemaal geen foto's waarop je gezicht herkenbaar is

- Wees selectief in het accepteren van een vriendschapsverzoek; doe dit alleen wanneer je iemand in het echte leven ooit hebt ontmoet
- Verwijder onbekende mensen uit je vriendenlijst
- Houd wachtwoorden en inloggegevens altijd geheim: ook voor je beste vriend/vriendin
- Niet schelden en geen mensen kwetsen, dat zou je in het echt ook niet doen
- Heb je iets vervelend gezien of meegemaakt? Vertel het aan iemand die je vertrouwt, bv. een ouder, buurvrouw of leerkracht. Bij onze FAQ's staan instanties die je verder kunnen helpen.

Voor ouders. Cyberpesten aanpakken: dit kun je doen (of laten)

- Krijgt een kind toch te maken met online pesten, doe dan het volgende:
- Het helpt om een kind weerbaar te maken. Praat met kind(eren) over wat hij/zij doen op internet en maak afspraken
- Complimenteer dat het kind naar je is toegekomen
- Een kind dat wordt gepest, heeft in 1e instantie behoefte aan steun
- Luister naar hem/haar en neem zijn/haar verhaal serieus
- Onderneem niet meteen actie
- Bedenk eerst (samen met je kind) wat de beste aanpak is
- Stap pas (na overleg met het kind) naar school en/of ouders en/of andere partijen
- Pak internet (of computer of tablet) niet af. Het lijkt misschien een oplossing, maar het is oneerlijk om een kind zo'n zware straf te geven terwijl hij/zij eigenlijk slachtoffer is

Voor ouders. Adviseer het kind om het volgende te doen:

- Reageer niet op de mails, berichtjes of filmpjes
- Bewaar alle mails, berichtjes of filmpjes. Sla ze op of maak er screenshots/foto's van. Het kan dienen als bewijsmateriaal
- Aangifte doen? Kijk dan op www.vraaghetdepolitie.nl
- Blokkeer degene die je lastig valt
- Staan de filmpjes of berichten op een website? Benader de eigenaar en vraag om het materiaal te laten verwijderen (maak eerst foto's als bewijsmateriaal)

Voor school. Het stappenplan na een melding van cyberpesten

- Handel snel en in de volle breedte. Als het cyberpesten 'viral' gaat, wordt een 'team' van professionals samengesteld dat zich (met grote prioriteit) inzet voor het oplossen en stoppen van deze pestsituatie.
- Bewaar de berichten. Probeer de berichten waarin het pestgedrag voorkomt te bewaren. Vertel leerlingen hoe ze dat kunnen doen (afdrukken, selecteren en kopiëren, MSN-gesprekken opslaan).
- Blokkeren van de afzender. Leg de leerling zo nodig uit hoe hij/zij de pestmail kan blokkeren.
- Probeer de dader op te sporen. Soms is de dader te achterhalen door uit te zoeken van welke computer op school het bericht is verzonden. Neem contact op met de ICT coördinator of de systeembeheerder. Het is mogelijk om van het IP adres van de

e-mail af te leiden van welke computer het bericht is verzonden. Ook is er van alles mogelijk via de helpdesk.

- Spreek ook de verspreiders aan op hun gedrag (schoolleiding)
- Neem contact op met de ouders van de gepeste leerling. Geef de ouders voorlichting over welke maatregelen zij thuis kunnen nemen.
- Verwijs de ouders zo nodig door. Er zijn twee telefoonnummers die ouders kunnen bellen met vragen, namelijk:
  - 0800-5010: de onderwijstelefoon
  - 0900-11131113: de vertrouwensinspectie
- Adviseer aangifte. Als een leerling stelselmatig wordt belaagd is er sprake van stalking (indien de pester ouder is dan 12 jaar). De ouders kunnen aangifte doen. Ook wanneer het slachtoffer lichamelijk letsel of materiële schade is toegebracht of als er sprake is van bedreiging, smaad of laster kan de politie worden ingeschakeld. Zo nodig kun je verwijzen naar Bureau Slachtofferhulp (www.slachtofferhulp.nl, tel: 0900-0101)
- Warme en zorgvuldige re-integratie van leerling met cyber-schade
- Relatieherstel pesters - gepeste (mentor en APC)
- Begeleiding organiseren. Verwijs de pester en/of de gepeste door naar de counselor
- wanneer verdere begeleiding nodig is.
- Het gebruik van sociale media komt ter sprake op ouderavonden
- Het organiseren van een thema-avond rond het onderwerp sociale media

Trinitas Gymnasium

Sas van Gentlaan 6

1324 CT Almere

Tel.: 036-8452400

Fax: 036-8452401

trinitasgymnasium@hetbaken.nl

BIJLAGEN

Bijlage I

Leidraad voor een gesprek met de gepeste leerling

Feiten

- Klopt het dat je gepest wordt? (h)erkenning van het probleem
- Door wie wordt je gepest? (doorvragen: zijn er nog meer?)
- Waar word je gepest? (doorvragen: zijn er nog meer plekken?)
- Hoe vaak wordt je gepest?
- Hoe lang speelt het pesten al?
- Weten je ouders of andere personen dat je gepest wordt?
- Wat heb je zelf tot nu toe aan het pesten proberen te doen?
- Zijn er jongeren die jou wel eens proberen te helpen?
- Wat wil je dat er nu gebeurt; wat wil je bereiken?

Aanpak

- Bespreek samen met de leerling wat hij/zij kan doen tegen het pesten en bekijk waar de leerling aan wil werken om de situatie te verbeteren. Let daarbij op de volgende aspecten:
- Hoe communiceert de leerling met anderen?
- Welke lichaamstaal speelt een rol?
- Hoe gaat de leerling om met zijn gevoelens en hoe maakt hij deze kenbaar aan anderen?
- Heeft de leerling genoeg vaardigheden om weerbaarder gedrag te tonen naar de pester?

Gepeste jongeren lopen vaak rond met het gevoel dat er iets mis is met ze. Daardoor hebben ze moeite om voor zichzelf op te komen. Ergens is er iets in zichzelf dat de pester gelijk geeft. Besteed hier aandacht aan want niemand kan een ander klein maken zonder diens toestemming.

Bijlage II

Leidraad voor een gesprek met een leerling die pest

Het doel van dit gesprek is drieledig:

- De leerling confronteren met zijn gedrag en de pijnlijke gevolgen hiervan
- Achterliggende oorzaken boven tafel proberen te krijgen
- Het schetsen van de stappen die volgen wanneer het pestgedrag niet stopt

Confronteren

Confronteren en kritiek geven is niet hetzelfde. Confronteren is:

- probleemgericht en richt zich op gedrag wat waar te nemen is. Zodra we interpretaties gaan geven aan gedrag, wordt het persoonsgericht, bijvoorbeeld: je hebt cola in de tas van Piet laten lopen. Dat doe je zeker omdat je graag de lolligste bent! Zodra we gaan interpreteren reageren we een gevoel van frustratie op die ander af en zijn we gestopt met confronteren en begonnen met kritiseren.
- relatiegericht. Je bent heel duidelijk op de inhoud, in wat je wilt en niet wilt maar met behoud van de relatie, bijvoorbeeld. Ik vind dat je heel erg gemeen doet tegen haar en ik wil dat je daarmee ophoudt. Zeg nooit: Je bent heel gemeen. Je wilt duidelijk verder met de jongere. Kritiek op de persoon voelt als een beschuldiging/afwijzing. Eigenlijk zeg je daarmee dat de pester een waardeloos mens is.
- specifiek blijven. Je benoemt de situatie waar het over gaat en vermijdt woorden als altijd, vaak en meestal. Kritiek wordt vaak algemeen.
- veranderingsgericht. Je stelt zaken vast en gaat vervolgens inventariseren hoe het anders kan.

Achterliggende oorzaken

Nadat het probleem benoemt is, richt jij je op het waarom? Hoe komt het dat je dit gedrag nodig hebt? Wat levert het jou op? Wat reageer je af op die ander, etc? Maak duidelijk dat er een tekort aan empathisch vermogen zichtbaar wordt in dit gedrag. Wat ga je daaraan doen? Bied zo nodig hulp aan van de counselor.

Het pestgedrag moet stoppen

Wees duidelijk over de stappen die volgen, wanneer het pestgedrag niet stopt (zie richtlijnen pesten).

Bijlage III

Tips voor leerlingen

Wat kun je doen om digitaal pesten en misbruik te voorkomen?

- Bedenk dat niet alles waar is, wat je op het internet tegenkomt.
- Gebruik een apart Hotmail adres om jezelf te registreren op websites. Kies een e-mailadres dat niet je eigen voor- en achternaam volledig weergeeft.
- Gebruik altijd een bijnaam als je aan het chatten bent.
- Zorg dat je wachtwoorden geheim blijven en niet makkelijk te raden zijn. Als anderen wel binnen zijn gekomen, neem dan contact op met de beheerder van de site.
- Als je een vervelend gevoel hebt over iets wat je hebt gezien of meegemaakt, vertrouw dan op je gevoel en vertel het aan iemand die je vertrouwt.
- Blijf zelf respectvol naar anderen, scheld niet terug.
- Ga weg uit de chatroom als er iets vervelends gebeurt.
- Verwijder onbekende mensen uit je MSN contactlijst.
- Bel of mail niet zomaar met personen die je alleen van internet kent, spreek niet met ze af zonder dat je ouders dit weten.
- Verstuur zelf geen flauwe grappen, dreigmail of haat mail
- Geef geen persoonlijke informatie aan mensen die je alleen van chatten kent. Let vooral op bij foto's van jezelf. Als je een foto op internet zet, kan deze gemakkelijk gekopieerd en op een andere website geplaatst worden. Zo kan hij jarenlang terug te vinden zijn. Foto's kunnen ook bewerkt worden.
- Wees zeer voorzichtig met het gebruik van je webcam. Jouw beelden kunnen worden opgeslagen en gebruikt worden om ze aan andere personen te laten zien of voor doeleinden gebruikt worden die jij niet wilt.

Wat kun je tegen cyberpesten en misbruik doen?

- Niet persoonlijk opvatten als het van mensen komt die je niet kent. De anonimiteit van internet maakt dat mensen makkelijker gaan schelden.
- Reageer niet op pestmails of andere digitale pesterijen. Verwijder de e-mail zo mogelijk zonder hem te openen. Als je niet reageert, gaan pesters vaak op zoek naar iemand anders om te pesten.
- Blokkeer de afzender. Als het gaat om smsjes op de mobiele telefoon, dan heb je soms de mogelijkheid om nummers te blokkeren.
- Bewaar de bewijzen. Maak een print of sla ze op. Van het IP adres van de e-mail kan soms worden afgeleid, van welke computer de e-mail verzonden is. Een provider heeft vaak een helpdesk die klachten over nare mail aan kan nemen. Men heeft daar ook de technische mogelijkheden om na te gaan wie de mail heeft verstuurd. Bel de helpdesk op.
- Ga naar je mentor of teamleider toe op school. Deze zal je verder helpen om het pestgedrag te stoppen.
- Bij stalken kun je aangifte doen bij de politie. Het is strafbaar. voor meer informatie over aangifte doen www.pestenislaf.nl

Bijlage IV Ouders

Informatie voor ouders van *gepeste* leerlingen.

Wat kunnen signalen zijn van pesten?

- niet meer naar school willen.
- niets meer over school vertellen.
- nooit meer andere kinderen mee naar huis nemen of niet meer bij anderen gevraagd worden.
- slechtere resultaten op school dan vroeger.
- vaak dingen kwijt zijn of met kapotte spullen thuiskomen.
- vaak hoofdpijn of buikpijn hebben.
- blauwe plekken hebben op ongewone plaatsen.
- niet willen gaan slapen; vaker wakker worden of nachtmerries hebben; bedplassen
- de verjaardag niet willen vieren.
- niet buiten willen spelen.
- niet alleen een boodschap durven doen.
- niet meer naar een club willen / durven gaan.
- bepaalde kleren niet meer aan willen.
- thuis prikkelbaar, boos of verdrietig zijn.
- zelf blessures creëren om niet naar school te hoeven.

Wat ouders / verzorgers zelf kunnen doen:

- neem uw kind serieus en zeg dat u met anderen vertrouwelijk gaat praten om het pesten te stoppen.
- pesten op school kunt u het beste direct met de mentor bespreken.
- praat erover met uw kind of vraag uw kind op te schrijven wat het heeft meegemaakt.
- en garandeer uw kind, dat u zorgvuldig en vertrouwelijk hiermee zult omgaan.
- leg uw kind uit hoe het komt dat kinderen pesten.
- samen praten over pesten kan ook via een boek of een videoband over het onderwerp.
- vertel dat als volwassenen niets doen, zij niet zien dat er gepest wordt of dat ze niet weten hoe het probleem moet worden opgelost.
- waarschuw uw kind dat het mogelijk is dat het pesten niet meteen ophoudt als er beter op wordt gelet. De problemen van het kind dat pest zijn soms erg groot en moeilijk op te lossen op korte termijn.
- houd het onderwerp bespreekbaar, informeer regelmatig hoe het gaat.
- als u er van uw kind met niemand over mag praten, steun dan uw kind, geef achtergrondinformatie en maak duidelijk dat de school het zorgvuldig zal aanpakken. Voordat u dit belooft, is het raadzaam te vragen wat de school doet.
- beloon uw kind en help het zijn / haar zelfrespect terug te krijgen.
- stimuleer uw kind tot het beoefenen van een (team) sport.

- houd de communicatie open, blijf in gesprek met uw kind. Doe dat niet met een negatieve insteek, maar geef adviezen om aan het pesten een einde te maken. Een negatieve manier van vragen is bijvoorbeeld: " Wat is er vandaag weer voor ergs gebeurd?"
- houd regelmatig en intensief contact met de mentor van uw kind.
- als uw kind echt lijdt onder het pesten en dat ten koste gaat van het zelfvertrouwen, kan hulp van een deskundige nodig zijn. Dit kan individueel of mogelijk in een sociale vaardigheidstraining.
- houd het niet stil, maar onderneem actie, door iemand in vertrouwen te nemen.

Informatie voor ouders van pestende leerlingen

- neem het probleem serieus.
- raak niet in paniek: elk kind kan in de verleiding komen te gaan pesten.
- probeer achter de mogelijke oorzaak en aanleiding van het pesten te komen.
- maak uw kind gevoelig voor wat het gedrag anderen doet.
- besteed aandacht aan uw kind, door te laten merken dat u veel waarde hecht aan wat voor hem/haar belangrijk is. En door te laten merken dat u het belangrijk vindt dat het zich niet rot voelt.
- stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- bekijk samen met uw kind een video band over pesten
- houd de communicatie open, blijf in gesprek met uw kind. Geef adviezen over andere manieren om met elkaar om te gaan.
- houd regelmatig en intensief contact met de mentor van uw kind.
- ook zijn er mogelijkheden om uw kind aan een sociale vaardigheidstraining te laten meedoen. Informatie hierover is op te vragen bij de mentor, orthopedagoog, bij Bureau Jeugdzorg.

Bijlage IV

Links met bruikbare adressen bij cyberpesten

Handreikingen en links voor ouders, leraren, kinderen, scholieren, schoolmanagers en ICT-coördinatoren.

Algemene zoekpagina's

www.pesten.startkabel.nl

www.pesten.startpagina.nl

Cyberpesten eerste hulp

www.meldknop.nl

Meldknop.nl heeft vanaf Safer Internet Day (11 februari 2014) de zogeheten “trusted flagger” status. Meldknop.nl wordt in Nederland de schakel tussen hulpinstanties en sociale platformen als Facebook, Instagram, Twitter en You Tube. Hiermee kan Meldknop.nl uitzonderlijke gevallen van online problemen met hoge prioriteit melden bij een van de deelnemende bedrijven. De deelnemende partijen zijn overeengekomen dat de content die Meldknop.nl wordt gerapporteerd, met voorrang wordt verwijderd.

www.digitaalpesten.nl

Pesten (algemeen)

www.pestweb.nl

Website van het APS met informatie, advies en tips over pesten voor kinderen, jongeren, ouders en leerkrachten.

www.pesten.net

Voor en door slachtoffers. Opgericht door Bob van der Meer .

Cyberpesten / veilig internetgebruik / veilige school

www.stopdigitaalpesten.nl

Campagne van SIRE (Stichting Ideële Reclame)

www.digibewust.nl

Een informatieve site van het Ministerie van Economische zaken, over het veilig gebruik van internet.

www.ppsi.nl

PPSI is het expertisecentrum van het APS op het gebied van het voorkomen en bestrijden van seksuele intimidatie en seksueel misbruik in het onderwijs. Je kunt er ook terecht voor informatie over pesten, agressie, geweld, discriminatie en racisme.

www.schoolveiligheid.nl

Centrum School en Veiligheid van het APS verzamelt en verspreidt informatie en deskundigheid op het gebied van schoolveiligheid.

www.veilig.kennisnet.nl

Bijlage VI (model-) Protocol Sociale Media

Inleiding

Sociale media zoals Twitter, Instagram, Facebook, YouTube en LinkedIn bieden de mogelijkheid om te laten zien dat je trots bent op je school en kunnen een bijdrage leveren aan een positief imago van [naam onderwijsinstelling]. Van belang is te beseffen dat je met berichten op sociale media (onbewust) de goede naam van de school en betrokkenen ook kunt schaden. Om deze reden vragen wij om bewust met de sociale media om te gaan.

Essentieel is dat, net als in communicatie in de normale wereld, de onderwijsinstellingen en de gebruikers van sociale media de reguliere fatsoensnormen in acht blijven nemen en de nieuwe mogelijkheden met een positieve instelling benaderen.

Trinitas Gymnasium vertrouwt erop dat zijn medewerkers, leerlingen, ouders/verzorgers en andere betrokkenen verantwoord om zullen gaan met sociale media en heeft dit protocol opgezet om een ieder die bij Trinitas Gymnasium betrokken is of zich daarbij betrokken voelt daarvoor richtlijnen te geven.

Uitgangspunten

1. Trinitas Gymnasium onderkent het belang van sociale media.
2. Dit protocol draagt bij aan een goed en veilig school- en onderwijsklimaat.
3. Dit protocol bevordert dat de instelling, medewerkers, leerlingen en ouders op de sociale media communiceren in het verlengde van de missie en visie van de onderwijsinstelling en de reguliere fatsoensnormen. In de regel betekent dit dat we respect voor de school en elkaar hebben, dat we verdraagzaam zijn en iedereen in zijn waarde laten.
4. De gebruikers van sociale media dienen rekening te houden met de goede naam van de school en van een ieder die betrokken is bij de school.
5. Het protocol dient de onderwijsinstelling, haar medewerkers, leerlingen en ouders tegen zichzelf en anderen te beschermen tegen de mogelijke negatieve gevolgen van de sociale media.

Doelgroep en reikwijdte

1. Deze richtlijnen zijn bedoeld voor alle betrokkenen die deel uitmaken van de schoolgemeenschap, dat wil zeggen medewerkers, leerlingen, ouders/verzorgers en mensen die op een andere manier verbonden zijn aan Trinitas Gymnasium
2. De richtlijnen in dit protocol hebben enkel betrekking op school gerelateerde berichten of wanneer er een overlap is tussen school, werk en privé.

Sociale media en de school

A. Voor alle gebruikers (medewerkers, leerlingen en ouders/verzorgers)

1. Het is medewerkers en leerlingen niet toegestaan om tijdens de lessen actief te zijn op sociale media tenzij door de schoolleiding respectievelijk leraren hiervoor toestemming is gegeven.
2. Het is betrokkenen toegestaan om kennis en informatie over school en de leden van de schoolgemeenschap te delen, mits het geen vertrouwelijke of persoonlijke informatie betreft en andere betrokkenen niet schaadt.
3. De betrokkene is persoonlijk verantwoordelijk voor de inhoud welke hij of zij publiceert op de sociale media.
4. Elke betrokkene dient zich ervan bewust te zijn dat de gepubliceerde teksten en uitlatingen voor onbepaalde tijd openbaar zullen zijn, ook na verwijdering van het bericht.
5. Het is voor betrokkenen niet toegestaan om foto-, film- en geluidsopnamen van school gerelateerde situaties op de school- en/of persoonlijke sociale media te zetten tenzij degenen die afgebeeld of hoorbaar zijn hier uitdrukkelijk toestemming voor plaatsing hebben gegeven.
6. Het is medewerkers niet toegestaan om met een privéaccount 'vrienden' te worden met leerlingen op sociale media.
7. Alle betrokkenen nemen de fatsoensnormen in acht. Als fatsoensnormen worden overschreden (bijvoorbeeld: mensen pesten, kwetsen, stalken, bedreigen, zwartmaken of anderszins beschadigen) dan neemt de onderwijsinstelling passende maatregelen. Zie ook : *Sancties en gevolgen voor medewerkers en leerlingen*

B. Voor medewerkers tijdens werksituaties

1. Medewerkers hebben een bijzondere verantwoordelijkheid bij het gebruik van sociale media: privémeningen van medewerkers kunnen eenvoudig verward worden met de officiële standpunten van de onderwijsinstelling.
2. Indien een medewerker deelneemt aan een discussie die (op enigerlei wijze) te maken heeft met Trinitas Gymnasium dient de medewerker te vermelden dat hij/zij medewerker is van [naam school].
3. Als online communicatie dreigt te ontsporen dient de medewerker direct contact op te nemen met zijn/haar leidinggevende om de te volgen strategie te bespreken. Bij twijfel of een publicatie in strijd is met deze richtlijnen neemt de medewerker contact op met zijn/haar leidinggevende.

C. Voor medewerkers tijdens privésituaties

1. Het is de medewerker toegestaan om school/werkgerelateerde onderwerpen te publiceren mits het geen vertrouwelijke of persoonsgebonden informatie over de school, zijn medewerkers, leerlingen, ouders/verzorgers en andere betrokkenen betreft. Tevens mag de publicatie de naam van de school niet schaden.
2. Het is voor medewerkers niet toegestaan standpunten en/of overtuigingen uit te dragen welke in strijd zijn met de missie en visie van [naam onderwijsinstelling] en de uitgangspunten van dit protocol.
3. Indien de medewerker deelneemt aan een discussie die (op enigerlei wijze) te maken heeft met de onderwijsinstelling dient medewerker te vermelden dat hij/zij medewerker is van Trinitas Gymnasium.
4. Indien de medewerker over [naam onderwijsinstelling] publiceert dient hij/zij het bericht te voorzien van het bericht dat de standpunten en meningen in dit bericht de eigen persoonlijke mening zijn en los staan van eventuele officiële standpunten van [naam onderwijsinstelling].

Sancties en gevolgen voor medewerkers en leerlingen

1. *Medewerkers die in strijd handelen met dit protocol maken zich mogelijk schuldig aan plichtsverzuim. Alle correspondentie omtrent dit onderwerp wordt opgenomen in het personeelsdossier.*
2. *Indien [naam bevoegd gezag] de wijze van communiceren door een medewerker(s) als 'grensoverschrijdend' kwalificeert, dan wordt dit telefonisch gemeld bij de Landelijke Vertrouwensinspecteur (0900 – 1113111).*
3. *Afhankelijk van de ernst van de uitlatingen, gedragingen en gevolgen worden naar medewerkers toe rechtspositionele maatregelen genomen welke variëren van waarschuwing, schorsing, berisping, ontslag en ontslag op staande voet.*
4. *Leerlingen en / of ouders/verzorgers die in strijd met dit protocol handelen maken zich mogelijk schuldig aan verwijtbaar gedrag. Alle correspondentie omtrent dit onderwerp wordt opgenomen in het leerlingendossier.*
5. *Afhankelijk van de ernst van de uitlatingen, gedragingen en gevolgen worden naar leerlingen en / of ouders/verzorgers toe maatregelen genomen welke variëren van waarschuwing, schorsing en verwijdering van school.*
6. *Indien de uitlating van leerlingen en/of ouders/verzorgers en medewerkers mogelijk een strafrechtelijke overtreding inhoudt, zal door Trinitas Gymnasium aangifte bij de politie worden gedaan.*

Dit protocol is met instemming van de (G)MR op [datum] tot stand gekomen.

Almere, versie 8 februari 2021